

ECONOMIES' HORIZONS
Економічні горизонтиDOI: doi.org/10.31499/2616-5236Homepage: <http://eh.udpu.edu.ua>**ISSN**
2522-9273
(print)
2616-5236
(online)

UDC: 336.64:005.334

JEL Classification G01; G32; G34; L21

DOI: [10.31499/2616-5236.3\(32\).2025.338679](https://doi.org/10.31499/2616-5236.3(32).2025.338679)

Iryna Zaichko, National Academy of Statistics, Accounting and Audit
Associate Professor of the Department of Finance, Banking and Insurance,
Candidate of economic sciences, Department of Finance, Banking and Insurance

**СТРАТЕГІЧНИЙ КОРПОРАТИВНИЙ РИЗИК-МЕНЕДЖМЕНТ ЯК
ОСНОВА АНТИКРИЗОВОГО ФІНАНСОВОГО УПРАВЛІННЯ
ПІДПРИЄМСТВОМ****STRATEGIC CORPORATE RISK MANAGEMENT AS THE
FOUNDATION OF CRISIS FINANCIAL MANAGEMENT IN
ENTERPRISES**

Анотація: У статті розглянуто стратегічний ризик-менеджмент як основу антикризового фінансового управління підприємствами в умовах економічної нестабільності. Визначено сутність і принципи управління ризиками, що дозволяють ідентифікувати, оцінювати та мінімізувати фінансові загрози. Подано структурну модель системи управління ризиками та класифікацію ризиків за джерелами, впливом і ймовірністю. Запропоновано матрицю оцінки ризиків, інструменти їх мінімізації та підкреслено важливість цифрових технологій для забезпечення фінансової стійкості.

Abstract: The article explores strategic corporate risk management as a foundation for anti-crisis financial governance in enterprises facing economic uncertainty, geopolitical instability, and market volatility. In the context of growing global threats, financial risk management becomes a critical factor in ensuring enterprise resilience and sustainability. The study outlines the principles of corporate risk governance, which support timely identification, thorough assessment, and effective mitigation of financial threats.

A structural risk management model is presented, highlighting the role of internal documents, defined risk appetite, strategic policy alignment, and implementation procedures. Risks are classified by their source, probability, and impact on business continuity—covering political, legal, credit, liquidity, operational, and macroeconomic threats. A matrix-based methodology for evaluating financial risks is proposed to support prioritization and decision-making.

The article underscores the importance of integrating strategic planning with crisis response measures into a unified risk management framework tailored to organizational conditions. Digital transformation tools—Big Data analytics, artificial intelligence, and early warning systems—are identified as core components of an adaptive risk architecture.

Financial resilience is addressed through prevention, risk transfer mechanisms (e.g., insurance), and the formation of financial reserves to manage potential losses. The article offers strategic recommendations for Ukrainian enterprises, including adoption of ISO 31000:2018, enhancement of legal and regulatory systems, creation of sector-specific risk models, and promotion of a risk-oriented corporate culture. Special emphasis is placed on employee training, quality data usage, and systematic risk monitoring. These actions contribute to improved financial stability, lower economic losses, and more sustainable development in volatile environments.

Keywords: *strategic corporate risk management, crisis management, financial management, financial security, risk management system, financial risks of the enterprise*

Ключові слова: *стратегічний корпоративний ризик-менеджмент, антикризове управління, фінансовий менеджмент, фінансова безпека, система управління ризиками, фінансові ризики підприємства*

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок з важливими науковими та практичними завданнями. У сучасних умовах глобальної економічної нестабільності, геополітичних конфліктів та непередбачуваних кризових явищ фінансова безпека підприємств – це її здатність забезпечувати стабільність і зростання своїх фінансових ресурсів, мінімізувати ризики та загрози для фінансових активів. Стратегічний корпоративний ризик-менеджмент набуває особливого значення як комплексна система управління, яка інтегрує принципи корпоративного фінансового менеджменту з інструментами антикризового управління. Основні завдання фінансової безпеки підприємства полягають у захисті фінансових ресурсів, що включає управління активами, ліквідністю,

зменшення втрат, а головне, мінімізації ризиків. Актуальність дослідження стратегічного корпоративного ризик-менеджменту обумовлена необхідністю формування ефективних механізмів антикризового фінансового управління, які дозволяють підприємствам не лише виживати в кризових умовах, але й забезпечувати сталий розвиток. Процес управління ризиками економічного суб'єкта має включати кілька важливих етапів, спрямованих на своєчасну оцінку, виявлення джерел ризиків і мінімізацію потенційних загроз.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Проблематика стратегічного корпоративного ризик-менеджменту знайшла відображення у працях багатьох вітчизняних та зарубіжних науковців. Теоретичні основи

управління фінансовими ризиками розглядались у роботах [7, с. 40], де автори досліджували класифікацію та систематизацію фінансових ризиків підприємств. Принципи та методи корпоративного фінансового менеджменту детально проаналізовано у працях [8, с. 207], які розкривають системний підхід до управління ризиками. Питання антикризового управління та його інтеграції з ризик-менеджментом висвітлено у дослідженнях [9], де акцентується увага на необхідності застосування цифрових технологій для ідентифікації та управління ризиками. Методологічні аспекти оцінки ефективності систем управління ризиками представлено у роботах [10, с. 85; 2], які підкреслюють важливість систематичного моніторингу та контролю. В попередніх дослідженнях розглядалися питання інтеграції штучного інтелекту в стратегічне, антикризове та корпоративне фінансове управління [11], що демонструє сучасні тенденції цифровізації ризик-менеджменту. Визначено роль фінансових ресурсів в інноваційно-інвестиційному розвитку підприємств [1], які підкреслюють важливість ефективного управління фінансовими ресурсами для забезпечення сталого розвитку. Водночас, незважаючи на значну кількість досліджень, залишаються недостатньо вивченими питання інтеграції стратегічного корпоративного ризик-менеджменту в систему антикризового фінансового управління підприємств, особливо в умовах української економіки.

Мета та завдання дослідження. Метою статті є визначити теоретико-методологічні засади стратегічного корпоративного ризик-менеджменту, класифікувати фінансові ризики за критеріями впливу та ймовірності, обґрунтувати принципи антикризового фінансового управління, а також запропонувати практичні інструменти мінімізації ризиків, які доцільно використовувати для забезпечення фінансової стабільності підприємств в умовах кризових явищ.

Для досягнення цієї мети в дослідженні поставлено такі завдання:

визначити структуру системи управління ризиками; охарактеризувати основні типи і класифікації фінансових ризиків; систематизувати принципи управління фінансовими ризиками; оцінити ризики за критеріями ймовірності та впливу; обґрунтувати практичні напрями мінімізації ризиків із врахуванням сучасних викликів.

Виклад основного матеріалу дослідження. Стратегічний корпоративний ризик-менеджмент являє собою інтегровану систему управління, яка поєднує довгострокове стратегічне планування з оперативними заходами мінімізації ризиків. Його ефективність визначається незалежністю від діяльності, що пов'язана із прийняттям ризиків. Кожна система, що забезпечує управління ризиками, складається з певних елементів, які відображено на рисунку 1.

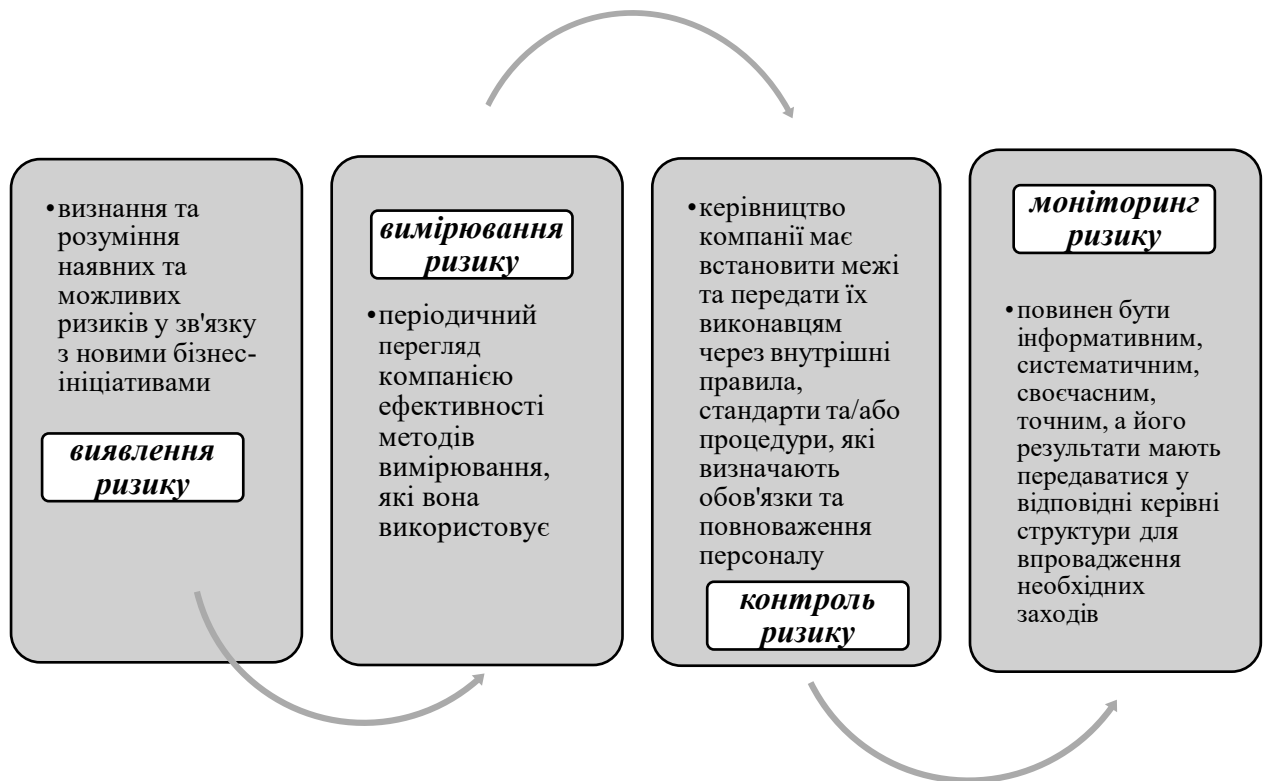

Рис.1. Система управління ризиками.

Джерело: побудовано автором за [2; 3]

Корпоративна система управління ризиками реалізується через внутрішні нормативні документи підприємства, серед яких: документи, що визначають місію, цілі та стратегію щодо окремих і сукупних ризиків; бізнес-плани, положення, політики та процедури, що відображають реальні шляхи досягнення поставлених цілей; а також регламентні документи, посадові інструкції, ліміти й повноваження, які безпосередньо забезпечують реалізацію відповідної діяльності. Такі документи повинні бути узгоджені між собою та з іншими стратегічними орієнтирами підприємства. Усе це створює фундамент для впровадження дієвої системи управління ризиками, адаптованої до специфіки кожного підприємства. Заходи, що спрямовані на управління ризиками

на підприємствах, реалізуються згідно з положеннями, зазначеними у внутрішніх нормативних актах, що потребує розробки власних систем управління ризиками на кожному підприємстві.

Для формування ефективної системи мінімізації наслідків негативного впливу фінансових ризиків першочергово необхідно здійснити їх ідентифікацію. Залежно від джерел походження та характеру впливу на діяльність підприємства, фінансові ризики можуть бути класифіковані на кілька категорій. Серед загальних видів ризиків, що характерні для суб'єктів господарювання, можна виокремити підприємницькі, політичні та природно-катастрофічні. До фінансових ризиків належать валютні, процентні, кредитні, податкові, юридичні, страхові, інфляційні, адміністративні,

макроекономічні та ризики втрати прибутковості. Вони можуть бути спричинені як внутрішніми факторами (наприклад, недостатня ліквідність, недоліки в операційній діяльності, ризики контрагентів), так і зовнішніми (ринкові коливання, політична нестабільність тощо).

Окрему увагу слід приділити класифікації ризиків за рівнем впливу на економічний суб'єкт, контрагента та постачальника. Такі ризики можуть проявлятися через управлінські, ринкові, інфляційні чи політичні фактори, призводити до втрати або пошкодження майна, або до тимчасової чи постійної неплатоспроможності контрагента. Всі ці ризики потребують ретельного аналізу та адекватної реакції з боку підприємства [9].

Заходи, спрямовані на управління ризиками, повинні бути орієнтовані на мінімізацію негативного впливу ризиків на підприємство та допомагати зменшувати ймовірність виникнення непередбачених ситуацій і зменшувати їх вплив на фінансовий та операційний стан економічного суб'єкта. Основні заходи мінімізації ризиків можуть бути систематизовані в кілька напрямків:

Оцінка та ідентифікація ризиків – цей етап передбачає виявлення та аналіз потенційних ризиків на ранніх стадіях їхнього прояву. Він включає систематичну оцінку факторів, що можуть призвести до негативних наслідків, та розуміння природи кожного ризику, що дозволяє своєчасно вжити відповідних заходів.

1. Запобігання ризикам – включає застосування заходів,

спрямованих на зменшення ймовірності виникнення небажаних подій. Це може включати вдосконалення внутрішніх процесів, покращення технологій, а також впровадження систем контролю для виявлення ризиків на ранніх етапах і запобігання їхній реалізації.

2. Передача ризиків – механізм, при якому частина ризиків передається іншим суб'єктам або контрагентам, які мають можливість краще їх контролювати. Це може включати страхування, укладення договорів або співпрацю з партнерами, здатними брати на себе частину потенційних збитків.

3. Створення резервів для покриття ризиків – цей метод полягає в накопиченні фінансових ресурсів або резервів, які можуть бути використані для покриття можливих збитків. Наявність таких резервів дає змогу економічному суб'єкту швидко реагувати на реалізацію ризиків, не порушуючи основної діяльності [4].

Ці заходи є важливими для збереження стабільності підприємства та забезпечення її розвитку в умовах змінного ринкового середовища. Вони дозволяють забезпечити не тільки мінімізацію можливих втрат, але й створення сприятливих умов для зростання, розширення і досягнення довгострокових цілей. Кожен із цих підходів має своє місце у комплексній стратегії управління ризиками і використовується в залежності від конкретних умов і ситуації, що виникає в рамках діяльності підприємства.

Розвиток системи управління ризиками має бути динамічною,

гнучкою і спрямованою на постійне покращення, що дозволить економічним суб'єктам адаптуватися до змінюваних умов і забезпечити сталий розвиток навіть у найскладніших ситуаціях.

Слід зауважити, що саме принципи управління ризиками допомагають зрозуміти наміри та цілі управління ризиками пояснюючи його результативність і ефективність. Ці принципи слугують

основою для розробки структури та процесів управління ризиками, дозволяючи підприємству керувати непередбачуваними ситуаціями, які впливають на досягнення його цілей, місії та завдань. У контексті стратегічного корпоративного ризик-менеджменту та сучасних тенденцій принципи управління фінансовими ризиками пропонуємо розглядати наступні:

Рис. 2. Принципи управління фінансовими ризиками

Джерело: розроблено автором за [8]

Інтегрованість та безперервність управління ризиками вказують на те, що цей процес є невід'ємною складовою всієї діяльності підприємства і забезпечувати систематичну ідентифікацію та оцінку ризиків.

Структурованість та повнота означають, що управління ризиками виконується за комплексним підходом, що допомагає отримувати узгоджені та порівняльні результати.

Налаштованість вказує на те, що структура та процес управління ризиками повинні відповідати зовнішньому і внутрішньому середовищу економічного суб'єкта та враховувати її цілі та завдання.

Економність та ефективність вказують на досягнення максимального результату при проведенні мінімальних витрат, що вказує на те, що витрати на заходи по управлінні ризиком повинні бути меншими, ніж ті, які можуть виникати в момент його настання або прийняття.

Залучення вказує на вчасну і необхідну участь всіх зацікавлених сторін, що дозволить враховувати їхні уявлення, навички та професійні знання, котрі призведуть до збільшення обізнаності та обґрунтованості діяльності з забезпечення управління ризиками.

Динамічність вказує на те, що ризики можуть змінюватися

відповідно до зовнішнього і внутрішнього середовища економічного суб'єкта, і управління ризиками повинно прогнозувати, виявляти, підтверджувати та своєчасно реагувати на ці зміни і події.

Комплексний підхід і всеосяжність свідчать про врахування всіх потенційних джерел ризиків та застосування відповідних методів реагування, а також про розробку необхідних заходів для їх уникнення або зменшення.

Доступ до інформації передбачає, що показники, які розглядаються для аналізу при управлінні ризиками повинні базуватися на звітних та поточних джерелах інформації, а також на майбутніх очікуваннях, забезпечуючи їхню достовірність, достатність, своєчасність, зрозумілість та доступність для відповідних зацікавлених сторін.

Аспекти, що відносяться до корпоративної культури, вказують

на те, що поведінка людей суттєво впливає на загальну площину в управлінні ризиками економічного суб'єкта в цілому.

Систематичний контроль та регулярне удосконалення полягає в забезпеченні постійного моніторингу та здійсненні контролю за проміжними і кінцевими результатами виконання заходів з приводу управління ризиками. Діяльність з управління ризиками повинна покращуватися через самовдосконалення, навчання і вивчення передового досвіду.

Зазначимо, що метою оцінки ризиків є визначення, які з подій (відомих ризиків) мають достатній вплив, щоб керівництво підприємства звертало на них увагу. Проведення оцінки ризиків передбачає врахування таких критеріїв, як ймовірність їх виникнення та вплив на здатність підприємства виконувати свої функції і досягати поставлених цілей і завдань.

Таблиця 1

Оцінка фінансових ризиків за вірогідністю їх появу

Критерій появи ризику	Числова вагомість	Низька вірогідність	Середня вірогідність	Висока вірогідність
		1	2	3
Низький рівень впливовості	1	1 (1 * 1) (зелена зона)	2 (1 * 2) (зелена зона)	3 (1 * 3) (жовта зона)
Середній рівень впливовості	2	2 (2 * 1) (зелена зона)	4 (2 * 2) (жовта зона)	6 (2 * 3) (червона зона)
Високий рівень впливовості	3	3 (3 * 1) (жовта зона)	6 (3 * 2) (червона зона)	9 (3 * 3) (червона зона)

Джерело: [6, с. 14].

Аналізуючи дану інформацію слід зауважити про те, що поділ ризиків відбувається за двома основними параметрами: вірогідністю виникнення та впливом ризику на діяльність підприємства.

Параметр вірогідності оцінюється за трьома рівнями:

- низька вірогідність: ситуації, які майже або ніколи не виникали, або ймовірність їх виникнення дуже мала і вказує на те,

що ризик є малоймовірним і навряд чи вплине на суб'єкта;

- середня вірогідність: події, які можуть трапитися не часто в майбутньому або вже відбувалися у минулому, тобто можуть трапитись час від часу;

- висока вірогідність: ризики, які мають близьке до 100% виникнення або нещодавно вже стали актуальними, що означає майже гарантовану появу ризику.

Оцінка впливу ризику включає низький, середній та високий рівень впливовості на діяльність суб'єкта.

- низький вплив: ризик обмежується мінімальним зниженням продуктивності без суттєвого впливу на досягнення цілей, не призводить до значних наслідків;

- середній вплив: зниження продуктивності може бути суттєвим, але досягнення цілей ще можливе;

- високий вплив: ризик веде до значної втрати продуктивності, може серйозно порушити функціонування економічного суб'єкта та ускладнити досягнення ним цілей.

Усі ці фактори разом дозволяють сформувати більш точну картину ризиків. Це допомагає ефективніше планувати стратегії управління та адаптуватися до можливих загроз.

Аналізуючи ризики за цими параметрами, можна визначити їхнє значення та вплив на діяльність підприємства (табл. 2).

Таблиця 2

Оцінка фінансових ризиків економічного суб'єкта за вірогідністю їх появи

НИЗЬКЕ ЗНАЧЕННЯ	Управління ризиками, способи їх управління та впроваджені заходи контролю повинні знаходитися під увагою керівного складу економічного суб'єкта, котрий визначає способи реагування на ризики та встановлює заходи контролю. Доки рівень ризику не знизиться, керівник самостійного структурного підрозділу має регулярно інформувати керівника установи про стан впровадження відповідних заходів.
СЕРЕДНЄ ЗНАЧЕННЯ	Ризики, способи управління ними та заходи контролю повинні перебувати під контролем керівника самостійного підрозділу в структурі економічного суб'єкта, який забезпечує інформування керівника. Методи реагування на ризики та заходи контролю можуть бути визначені керівником самостійного структурного підрозділу або, за потреби, керівником економічного суб'єкта. Керівник структурного підрозділу переглядає їх систематично і, якщо необхідно, інформує керівництво економічного суб'єкта для прийняття негайних управлінських рішень.
ВИСОКЕ ЗНАЧЕННЯ	Керівник самостійного структурного підрозділу визначає методи реагування на ризики та заходи контролю. Ризики періодично оглядаються в підрозділі для доведення істинності і актуальності початкових припущень з приводу їх критеріїв, ефективності та результативності впроваджених заходів контролю. При зміні рівня ризику необхідно переглянути методи реагування та заходи контролю.

Джерело: [6, с. 14].

Згідно з міжнародними стандартами, суттєвою частиною діяльності з управління ризиками є встановлення взаємозв'язку між різними категоріями ризиків

(внутрішні, зовнішні, стратегічні) та елементами управління ними (розробка блок-схем, постійна діяльність, періодичні заходи) (рис.3).

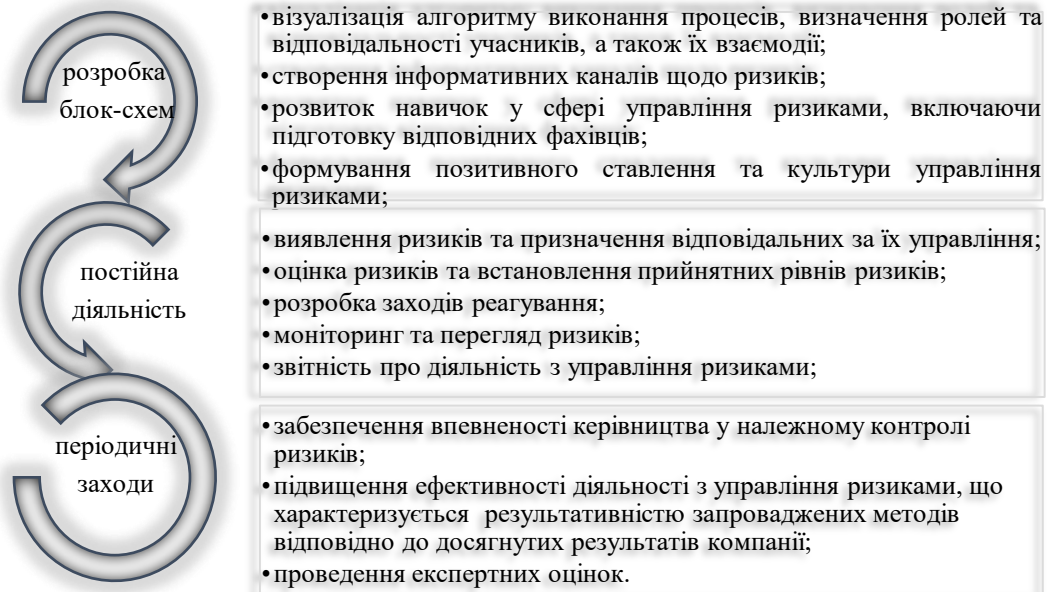

Рис. 3. Взаємозв'язки між категоріями ризиків економічного суб'єкта

Джерело: побудовано автором за [5; 6].

Стратегічний корпоративний ризик-менеджмент в умовах антикризового управління має критично важливе значення для забезпечення стабільності та успішної діяльності підприємства в Україні. Він може включати застосування фінансових інструментів для зменшення ризиків, диверсифікацію портфеля, а також ретельне планування та аналіз.

Для покращення оцінки фінансових ризиків підприємств в Україні з урахуванням світових тенденцій на ринку та принципів стратегічного корпоративного ризик-менеджменту, можна застосувати кілька стратегічних підходів, які сприятимуть більш ефективному управлінню та мінімізації можливих втрат:

1. Використання аналітичних інструментів та технологій. Застосування передових технологій для аналізу ринкових тенденцій та оцінки ризиків, зокрема використання великих даних (Big Data) для аналізу клієнтських поведінок та прогнозування потенційних загроз.
2. Підвищення якості даних та методів оцінки. Забезпечення точності, актуальності та повноти даних, що використовуються для оцінки ризиків.
3. Розробка спеціалізованих моделей оцінки ризиків. Створення та впровадження адаптованих моделей оцінки ризиків для різних секторів економіки.
4. Розширення доступу до інформації. Забезпечення підприємства доступом до актуальної та точної ринкової

інформації для прийняття обґрунтованих рішень щодо ризиків.

5. Вдосконалення правової та регуляторної бази. Внесення змін до законодавства для забезпечення більшої прозорості в операціях та захисту прав учасників економічних відносин.

6. Освітні ініціативи та підвищення кваліфікації. Регулярне навчання працівників з оцінки та управління ризиками.

7. Розробка та впровадження міжнародних стандартів. Впровадження міжнародних стандартів для оцінки та управління ризиками.

8. Використання інструментів страхування. Розробка спеціалізованих страхових продуктів для захисту від фінансових ризиків.

9. Моніторинг та аналіз міжнародних тенденцій. Постійний моніторинг світових тенденцій у різних галузях.

Зазначені стратегії сприятимуть покращенню оцінки фінансових ризиків в Україні, підвищенню стабільності та зростанню національної економіки. Подальший розвиток економічної системи має враховувати міжнародний досвід та адаптувати кращі практики до умов українського ринку, що дозволить залучити інвестиції і забезпечити сталий розвиток економіки.

Висновки дослідження і перспективи подальших розвідок. Сформоване комплексне уявлення про стратегічний корпоративний ризик-менеджмент як основу антикризового фінансового

управління підприємств дозволив виявити як спільні, так і відмінні характеристики цих ризиків. Встановлено, що фінансові ризики проявляються в різних формах, таких як політичні, валютні, процентні, кредитні, юридичні, ризики втрат прибутковості, податкові, інфляційні, страхові, адміністративні та макроекономічні. Стратегічний корпоративний ризик-менеджмент базується на інтеграції принципів корпоративного фінансового менеджменту з методами антикризового управління, що дозволяє підприємству ефективно протистояти кризовим явищам та забезпечувати сталий розвиток. Для досягнення успіху в управлінні фінансовими ризиками необхідно не лише розуміти їхні класифікаційні ознаки, а й мати ефективну систему управління, що дозволяє мінімізувати наслідки їхнього впливу та забезпечує стабільність і прибутковість діяльності.

Перспективи подальших досліджень пов'язані з розробкою цифрових інструментів стратегічного корпоративного ризик-менеджменту, адаптацією міжнародних стандартів управління ризиками до умов української економіки, а також створенням системи індикаторів раннього попередження кризових явищ для підприємств різних галузей. Запровадження зазначених заходів дозволить значно підвищити точність оцінки ризиків, зменшити їхній негативний вплив на діяльність підприємств та забезпечити стабільність національної економіки.

References

- Bondaruk, T. H., Zaichko, I. V., & Zaichko, I. D. (2024). Rol finansovykh resursiv v innovatsiino-investytsiinomu rozvytku pidpriemstv [The role of financial resources in the innovation and investment development of enterprises]. *Akademichni vizii – Academic Visions*, 27. <https://academy-vision.org/index.php/av/article/view/927> (in Ukrainian)
- Butenko, V., & Baidatskyi, M. (2023). Teoretychni osnovy formuvannia systemy upravlinnia ryzykamy na pidpriemstvi [Theoretical foundations of enterprise risk management system]. *Ekonomika ta suspilstvo*, 50. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-50-35> (in Ukrainian)
- Didur, H. I., & Moldun, I. V. (2024). Metodolohichni osnovy korporatyvnoho upravlinnia pidpriemstvom [Methodological foundations of corporate governance of the enterprise]. *Ekonomika ta suspilstvo – Economy and Society*, (67). <https://surl.li/lrxnav> (in Ukrainian)
- Druhov, O. O., Piatnochka, B. V., Paska, R. P., Maksymiv, I. D., & Tkachyk, V. Z. (2024). Teoretychni zasady klasyfikatsii ryzykiv investuvannia v innovatsiini proiekty [Theoretical principles of risk classification in innovation project investment]. *Akademichni vizii – Academic Visions*, (27). Retrieved from <https://academy-vision.org/index.php/av/article/view/855> (in Ukrainian)
- DSTU ISO 31000:2018. (2019). Menedzhment ryzykiv. Printsypy ta nastanovy (ISO 31000:2018, IDT) [Risk management – Guidelines]. Kyiv: DP «UkrNDNTs». 27 p. Available at: <https://surl.li/pulzus> (in Ukrainian)
- Ministerstvo finansiv Ukrainy. Metodychnyi posibnyk shchodo aspektiv upravlinnia ryzykamy, yak skladovoi systemy vnutrishnoho kontroliu u rozporядnyka biudzhetykh koshtiv [Methodological guide on aspects of risk management as part of the internal control system of the budget funds administrator]. Available at: <https://surli.cc/keqdpt> (in Ukrainian)
- Mykhailova, Ye., & Mykhailov, S. (2023). Teoretychni pidkhody do formuvannia stratehii antykrizovoho upravlinnia [Theoretical approaches to the formation of anti-crisis management strategies]. *Ukrainskyi ekonomichnyi chasopys – Ukrainian Economic Journal*, (1), 38–42. <https://doi.org/10.32782/2786-8273/2023-1-7> (in Ukrainian)
- Shyshkina, O. V. (2020). Printsypy upravlinnia finansovymy ryzykamy promyslovykh pidpriemstv [Principles of financial risk management of industrial enterprises]. *Modern Economics*, (19), 206–211. <https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/7438/1/shyshkina.pdf> (in Ukrainian)
- Tomashuk, I., & Tomashuk, I. (2022). Upravlinnia finansovymy ryzykamy pidpriemstva yak skladova zabezpechennia staloho funktsionuvannia sub'ekta ekonomiky [Enterprise financial risk management as a component of economic entity sustainable functioning]. *Ekonomika ta suspilstvo*, 39. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-39-64> (in Ukrainian)
- Zachosova, N. V., Nazarenko, S. A., & Levchenko, V. M. (2022). Zavdannia finansovoho menedzhmentu pidpriemstva v upravlinni yoho ekonomichnoi bezpekoiu v umovakh kryz ta viiny [Tasks of enterprise financial management in ensuring its economic security in conditions of crises and war]. *Visnyk ChNU im. B. Khmelnytskoho. Seriya "Ekonomichni nauky"*, 4, 79–87. <https://doi.org/10.31651/2076-5843-2022-3-4-79-87> (in Ukrainian)
- Zaichko I., Zaichko V. (2025). Intehratsiia shtuchnoho intelektu v stratehichne, antykrizove ta korporativne finansove upravlinnia [Integration of artificial intelligence into strategic, crisis and corporate financial management]. *Sotsialnyi rozvytok: ekonomichni ta pravovi pytannia – Social Development: Economic and Legal Issues*, no. 6. Available at: <https://www.eu-scientists.com/index.php/sdel/issue/view/23> (in Ukrainian)